

KVÆGFOKUS

Højtydende køer goldes mere gnidningsfrit med forsurende salte

Sidste år lancerede Boehringer Ingelheim en patron med forsurende salte, der på to døgn reducerer mælkeydelsen frem mod goldperioden. Driftsleder Anders Sørensen fra fynske Lundsgaard var først lidt skeptisk, men allerede efter tre måneders brug ser han en forskel hos især de højtydende køer.

GOLDNING

AF DITTE BIRKEBÆK JENSEN

Når man har en gennemsnitlig ydelse på 11.300 kg EKM og deriblandt køer – som yder op mod 40 kg EKM om dagen – hvordan sikrer man så dyrene en afgoldning, der ikke giver et overspændt yver, som kræver utidige malkninger med komplikationer og forringet velfærd til følge?

Det har driftsleder Anders Sørensen længe arbejdet på med sin goldningsstrategi for de 410 holsteinkøer på Lundsgaard på Midtjylland. Men for tre måneder siden blev det alligevel noget nemmere, da han blev introduceret for et nyt goldningsprodukt.

Produktet hedder Bovicalc Dry og produceres i Kalundborg af det tyskstiftede Boehringer Ingelheim Animal Health, der er specialist i veterinære lægemidler. Midlet skulle på papiret via forsurende salte kunne få højtydende køer ned i ydelse på bare 48 timer med blot to patroner. Kendte komplikationer i form af overspændt yver, der kan skabe infektioner og uro skulle være fortid. Og da driftslederen hørte om det fra firmaets kvægdyrlæge Troels Løwig Larsen, der også er med Effektivt Landbrug ude i den

fynske besætning, så var landmanden heller ikke helt overbevist.

- Jeg var lidt skeptisk, da Troels kom og sagde, at nu skulle vi prøve det her, men vi tænkte: Fair nok, vi vil gerne prøve det af. Og så kom det faktisk lidt bag på mig, at det virkede så hurtigt, lyder det fra Anders Sørensen, mens han går ind i goldkoafsnittet med godt 70 køer.

Rolige i en stresset tid

Udover at produktet virker lynhurtigt, som nævnt i beskrivelsen af det, så er det selve virkningen, der begejstrer i stalden.

- Det bedste er, at de bliver meget hurtigere golde, men dernæst kan vi virkelig mærke meget mere ro i stalden, og det er dejligere at arbejde med. Køerne står ikke og brøler og er ikke spændt i yveret på samme måde som før, siger driftslederen.

Før i tiden har køerne givet udtryk for at være plaget af spændte yvere og en trang til at blive malket. Men nu bliver yveret slapt hurtigere, og så falder køerne ifølge driftsledere langt mere til ro i deres nye tilværelse som goldkøer.

- Det er utroligt, at sådan et par patroner kan gøre det, det er rigtig

I goldkoafsnittet er det netop 48 timer siden, at køerne her på første parket fik Bovicalc Dry. Og resultatet ses tydeligt ifølge driftsleder Anders Sørensen ved roligere køer med væsentligt mindre spændte yvere end normalt. Nu kan han springe en malkning over. Fotos: Ditte Birkebæk Jensen

godt. For koen er det jo især godt, men arbejdsmæssigt er der også en lille gevinst for mig, der ikke skal til at malke en ekstra gang.

Og ifølge kvægdyrlægen, Troels Løwig Larsen, så betyder færre malkninger og generel ro, at koen slapper mere af.

- Vi har lavet undersøgelser, der viser, at liggetiden bliver op til to timer længere, hvilket kan være svært at se, når vi står og kigger udover sådan en flok her. Men roen indikerer, at de er mindre spændt i yveret og så vil de typisk ligge længere tid.

Højere ydelse udfordrer

Lundsgaards høje ydelse har krævet et ekstra vågent øje fra Anders Sørensen i afgoldningsperioden. For nogle køer vil gerne malkes mere, end hvad godt er for en afgoldning, når man tænker på koens velfærd.

- Vi har altid haft den samme procedure, men det er klart, at stigningen i ydelsen hverken er godt for arbejdsprocessen, koen eller yveret, fordi det forstyrrer den proces, hvor der skal ro på, og der skal bare helst være ro så hurtigt som muligt, det er bedst for koen under goldning.

Nu har de to patroner så ifølge driftsleder og dyrlæge stoppet en udfordrende ekstra malkning. Det er dog ikke fordi, at driften har været præget af problemer, men når det kommer til de dagligt højtydende køer på 35 kg EKM og mere, så er produktet en hjælp.

- Der er især sket noget der. Vi har haft lidt svært ved at få de meget højtydende køer til at holde op med at malke. Vi har nogle gange været nødt til at malke igen om mandagen ugen efter afgoldningens start, men det har vi slet ikke gjort i tre måneder nu.

Endnu simplere strategi

Anders Sørensen har egentlig altid kørt en meget simpel strategi omkring afgoldningen på en uges tid. De tager køerne ud af produktionen om mandagen, malke igen tirsdag og onsdag for at springe torsdag over. Rutinen er nu med én malkning færre i regnskabet blevet endnu enklere. Altså udover den til tider bøvlede malkning mandagen efter.

- Vi starter stadig om mandagen, hvor de nu får to patroner, så kommer de på goldfoder og så malke vi dem igen om tirsdagen. Men hvor vi førhen malkede dem tre dage, så malke jeg dem bare to gange og springer altså to gange over, inden de goldes ned, forklarer driftslederen.

- Og hvis de er meget spændte, får nogle igen en patron tirsdag, og så er det faktisk dét.

Om Lundsgaard

- 410 årskøer af Dansk Holstein
- 1,16 kalv pr. ko, hvilket givet et opdræt på godt 470 kalve årligt
- AMS-besætning med seks Lely A3 malke-robotter
- Ydelse på 11.300 kg EKM
- Køerne er i snit igennem robotterne 2,6 gange dagligt
- Løsdrift med spalter
- Sengebåde med madrasser
- Køerne får en foderblanding af græs, majs, soja, raps samt lidt kraftfoder og valsefoder i automaterne
- Goldkøerne får en ration med mindre energi bestående af majs, raps og halm

Lundsgaards goldningsrutiner

- De godt 70 goldkøer har samme forhold som de resterende køer, men har eget afsnit
- Førstekalvskøerne har en goldningsperiode på otte uger, mens de resterende nøjes med seks eller syv uger
- I snit er de golde i 52 dage
- Afgoldningen varer en uges tid, hvor de tages ud mandag og får to Bovicalc Dry-patroner samt tildeles goldfoder
- Før Bovicalc Dry graduerede Lundsgaard med én malkning mandag, tirsdag og onsdag og sprang torsdag over. Nu springer de også onsdagen over
- Med Bovicalc Dry har de helt undgået at skulle malke meget højtydende køer i utide
- Hvis enkelte køer er meget spændte, får de igen en patron tirsdag
- Produktet bruges på de køer med en ydelse på 35 kg EKM og mere

KVÆGPRODUKTION

Kontakt: Tenna Bang
teba@effektivtlandbrug.dk
98 32 70 74

KVÆGPRODUKTION

Kontakt: Christian Carus
christian@landbrugnord.dk
98 32 70 71

■ Denne goldko er gået helt ind i hvilefasen, selvom den for en uges tid siden løb gladeligt igennem Lely robotterne og gav over 30 kg mælk om dagen.

Goldperioden på Lundsgaard er omkring otte uger for førstekalvskøerne, mens de andre får seks til syv uger, hvilket giver cirka 52 goldningsdage i snit. Den del der er ikke ændret på efter det nye produkt.

Selvom goldningsstrategien lader til at være uden mange dikkedarer, så er det vigtigt for driftslederen at understrege, at blot fordi den er simpel, så har og får goldningen ikke mindre opmærksomhed end de andre køer og rutiner.

- Hele måden at gøre det på handler om at skabe en ro, som helst skal gå igen i de andre afsnit. Det er vigtigt for helheden, at overgangene ikke bliver for stressende for koen, så ydelsen og antal af køer hele tiden er stabil, forklarer Anders Sørensen.

Fortsætter behandlingen

Og da produktet nu har givet de højtydende goldkøer endnu mere ro, og dermed bidrager mere til det store hele, så regner driftslederen også

med at fortsætte med Bovikal Dry. - Det koster lidt ekstra, men det er en arbejdslettelse og skaber mere velfærd for dyrene, så det er penge værd, og så er det bare dejligt, at der er mere ro i stalden, siger han og tilføjer:

- Og det må altså også kunne ses på yversundheden i længden, selvom det er svært at sige allerede nu.

Troels Løwig Larsen forklarer, at der endnu ikke er påvist en højere ydelse ved næste laktation med produktet, men det vigtigste, og hele baggrunden for produktet, er, at man får en velfærdsmæssig forbedring med mere ro og færre komplikationer.

- Så lidt ad bagveje kan man sige, at risikoen for forhøjet celletal i næste laktation også skulle være mindre, men det er svært at dokumentere. Men det er selvfølgelig noget, vi løbende forskningsmæssigt følger med i, slutter han.

ditte@effektivtlandbrug.dk
telefon 27 59 61 25

■ Både dyrlæge Troels Løwig Larsen (tv.) og driftsleder Anders Sørensen er stærkt tilfreds med produktets effekt efter kun en prøvetid på tre måneder. Lundsgaard fortsætter med mineralet, da det både giver bedre velfærd for dyrene og letter arbejdsdagen.

■ Kvægdyrlæge Troels Løwig Larsen fra Boehringer Ingelheim viser her en ko frem, som blev afgoldet med en ydelse på 40 kg mælk to døgn tidligere. De to patroners virkning viser sig allerede ved, at koen er gold langt hurtigere uden komplikationer, og den slipper for at blive malket en utidig ekstra gang.

Kvægdyrlæge: En god afgoldning sikrer næste laktation

AF DITTE BIRKEBÆK JENSEN

Det er svært at give den ideelle opskrift på en god afgoldning og goldningsperiode. For der findes muligvis lige så mange forskellige goldningsstrategier og managementrutiner, som der er kostalde herhjemme. Og selvom der ikke findes én rigtig måde at golde ned på, er det et område, der i takt med højere og højere ydelse kræver mere opmærksomhed.

Sådan lyder opfordringen fra kvægdyrlæge Troels Løwig Larsen fra Boehringer Ingelheim Animal Health. Firmaet lancerede derfor sidste år mineralpatronen Bovikal Dry, som skal sikre, at højere ydelse og goldning spiller lettere sammen.

- Som det ser ud lige nu, så er der rigtig mange køer, som goides af med mere end 30 kg mælk dagligt. Og vi ved, at højere ydelser skaber udfordringer for koens velfærd og dermed en god procedure. Derfor vil der i takt med højere ydelser også komme endnu flere forskellige lokale udfordringer, og så er der bare et større behov for fokus på den her fase.

En del af helheden

Og det kunne snildt lyde som en reklametric for at booste salget af sit eget produkt, men udtalelsen bunder ifølge dyrlægen i en tendens, der hersker i de danske malkestalde.

- Når goldningen skal have mere fokus i takt med højere ydelser, så handler det også om, at landmanden ikke skal se goldning som en afslutning på laktationen, men tværtimod opstarten til den næste, som vi bygger op. Det er altså en mindst lige så vigtig fase som foder, malke rutiner og liggeforhold i kampen for en højere ydelse og stabilitet generelt, lyder det.

Og så kan Troels Løwig Larsen ikke understrege nok, at fokus på goldning skal til for at skabe den nødvendige ro omkring koen frem til næste fase.

- Lige så snart at yveret er klappet sammen, så starter den her hvilefase, hvor der ikke er så meget aktivitet for koen før en uge op til kælvning, hvor råmælken begynder at blive dannet og aktiviteten vender tilbage. Men at få knækket overgangen til hvilefasen og altså afgoldningen, det er vigtigt for at opnå færrest mulige komplikationer, en bedre næste laktation og mindre stress, slutter han.

ditte@effektivtlandbrug.dk
telefon 27 59 61 25

Ydelsen er fordoblet

■ Trods mange års tradition med mælkeproduktion er der ikke meget forskning indenfor goldningsstrategier. Men dyrlæge Troels Løwig Larsen forklarer, at man ved fra forsøg i 70'erne, at landmænd dengang testede effekten ved både graderet goldning med færre malkeintervaller og en stop-goldningsstrategi, hvor man malke koen til en dato, og så er det slut.

■ - Forskellen på dengang og nu er, at man i 70'erne ikke så en forskel på, om man gjorde det på den ene eller anden måde, men der hed ydelsen også bare kun 15 kg eller derunder på goldningstidspunktet, så det var nemmere. I dag har vi nye udfordringer med de højere ydelser, og dermed større risiko for infektioner og den uro, der forstyrrer goldningsperiodens betydning for en succesfuld næste laktation.

Bovikal Dry – virker på 48 timer

- Et mineral tilskudsprodukt med forsurende salte, der mindsker mælkeproduktionen omkring goldningstidspunktet
- Produktet virker indenfor 48 timer ved at mindske appetitten og sørge for, at sukkeret i blodbanen får sværere ved komme over i yveret. Det er nemlig sukkeret, der er den begrænsende faktor for mælkeproduktionen
- Det er bevist, at køer der får Bovikal Dry i gennemsnit ligger cirka halvanden time mere i døgnet efter afgoldning end tilsvarende køer, som ikke har fået produktet
- Produktet er efter lanceringen testet på cirka ti gårde i Danmark og Sverige, hvor erfaringer ligner Lundsgaards. Det betyder, at især de højtydende køer har en gavnlig virkning af produktet
- Produktet kan købes i håndkøb i en pakke á 48 patroner. Patronerne koster omkring 40 kroner stykket. Så den typiske behandling koster 80 kroner pr. ko
- Boehringer Ingelheim anbefaler en dosis på to patroner, som gives op til 48 timer før sidste malkning. Højtydende køer kan dog gives op til to mere i forbindelse med den sidste malkning

